

CREATIVITATEA – CALEA SPRE SOLUȚII ȘI EVOLUȚIE

*Dr. Iulian MUNTEAN, UASM,
Drd. Diana CIOBANU, ASEM
Natalia VÎHOCENCO, prof. de arte
plastice, gr. did. I, Ș.A.P. „A. Șciusev”*

Creativitatea este o temă foarte des abordată de psihologi, pedagogi, oameni de știință, ea constituind o latură foarte importantă în dezvoltarea personalității contemporane. Cercetarea creativității este importantă în lumea modernă, care se caracterizează prin schimbări continue și rapide, în toate aspectele vieții noastre – educație, știință, tehnologii și, deci, presupune un nivel înalt de adaptare, care este legat, în mare măsură, de creativitate. În zilele noastre, cultivarea spiritului creator a personalității constituie o necesitate obiectivă determinată de particularitățile epocii contemporane. Școala trebuie să pregătească tinerii acum, în perspectiva viitorului, a activității pe care aceștia o vor desfășura, să le permită adaptarea continuă la exigențele, pe care viitoarea societate le va impune. Tinerii trebuie să dispună de o mobilitate intelectuală și profesională, de astfel de capacități, precum: flexibilitate, fluiditate, independență, spirit de investigație și creativitate a gândirii.

Anume, adaptarea creativă este o posibilitate prin care fiecare dintre noi poate ține pasul cu schimbările lumii.

Cuvinte-cheie: *creativitate, structura creativității, inteligență, motivație, gândire, proces creativ, imaginație, gust, motivație, pasiune, factori aptitudinali.*

JEL: Z1.

Introducere

Omul, ca ființă rațională, trebuie să demonstreze că, în orice situație s-ar afla, poate să găsească un răspuns, o cale optimă de rezolvare a problemei într-un timp relativ scurt. Această abilitate, prin care omul reușește să găsească soluții pentru mai multe situații, este direct legată de inteligență, iar dacă, la aceeași problemă, el poate oferi mai multe variante de răspuns, înseamnă că acea persoană este și creativă [8].

Toate progresele științei, tehnicii și artei sunt rezultate ale spiritelor creatoare.

CREATIVITY – THE WAY TOWARDS SOLUTIONS AND EVOLUTION

*PhD Iulian MUNTEAN, UASM
PhD student Diana CIOBANU, ASEM
Teacher of arts Natalia VIHOCENCO,
gr. I, S.P.A. „A. Șciusev”*

The subject of creativity is very often addressed by psychologists, pedagogues, scientists. It represents a major aspect in the development of contemporary personality. The research of creativity is important in the modern world that is characterized by permanent and rapid changes in every field of our life – education, science, technologies. Thus, it assumes a high level of adaptation that depends very much on creativity. The creative education of pupils became a primary preoccupation. Nowadays, the cultivation of creativity is a necessity determined by the particularities of contemporary time. The school has to prepare today the youth in the perspective of their future activity, in order to allow them a continuous adaptation to the requests of future society. The youth should have intellectual and professional mobility, as well as flexibility, fluidity, independence, spirit of investigation and creativity of thinking.

Creative adaptation is the opportunity that allows each of us to be in line with the changes in the world.

Key words: *creativity, structure of creativity, intelligence, motivation, thinking, creative process, imagination, taste, motivation, passion, skills.*

JEL: Z1.

Introduction

Any individual, as a rational being, should demonstrate the ability to find in short time the answer, the best solution to any problem he could face. The ability to find solutions to several situations is directly connected with intelligence. If the person has several solutions to the same problem it means the person is creative [8].

All the progresses of science, technics and art are the outcomes of creative spirits.

În procesul dezvoltării personale, formarea și cultivarea unor capacități intelectuale, teoretice și practice, devine un fundament al procesului creator. Prin urmare, e importantă nota de originalitate în soluțiile folosite pentru rezolvarea problemelor, a sarcinilor de învățare, soluționare și cercetare, precum și măsura, în care soluțiile găsite în rezolvarea acestor probleme, produc trăiri afective, o stare de surpriză plăcută, care reanimă dorința, curiozitatea de a descoperi căi, soluții mai „elevate”, toate acestea fiind atribute ale spiritului creator. [9]

Creativitatea sau imaginația creatoare reprezintă forma cea mai înaltă și specifică, pe care o poate atinge imaginația umană în general. Latura creativă presupune legarea a ceea ce se produce de o semnificație, de o anumită funcție utilitară pentru om și societate.

Aceasta înseamnă stabilirea unei relații între produsele creativității și necesitățile umane, începând cu trebuințele de bază – biologice și materiale – și terminând cu cele spirituale – de cunoaștere, cercetare, estetice. [7]

Material și metodă. Termenul de creativitate a fost introdus în literatura psihologică și pedagogică de către G.W. Allport, în anul 1937. Până atunci, această variabilă a personalității era desemnată prin cuvinte, ca: dotație, aptitudine, talent, genialitate, imaginație creatoare și inteligență. În opinia sa, creativitatea nu poate fi limitată doar la unele dintre categoriile de manifestare a personalității, respectiv la aptitudini sau trăsături temperamentale.

L. Vîgoțkii consideră că procesele creative reprezintă tot ce depășește limitele rutinei și cuprinde măcar un gram de noutate.

După I. Bontaș, creativitatea este o capacitate complexă și fundamentală a personalității, care, sprijinindu-se pe date sau produse anterioare, în îmbinare cu investigații și date noi, produce ceva nou, original, de valoare.

Creativitatea poate fi considerată și ca aptitudine a intelectului de a elabora idei, teorii, modele noi, originale.

Există multe modalități prin care se definește creativitatea. A crea înseamnă a face să existe, a aduce la viață, a cauza, a genera, a produce, a fi primul, a zămisli...

Creativ e cel ce se caracterizează prin: originalitate, expresivitate, imaginație bogată, generativ, deschizător de drumuri, inventiv, inovativ [10].

In the process of personal development, creation and cultivation of intellectual, theoretical and practical learning abilities become the basis of creativity process. Therefore, it is important the aspect of originality in finding solutions for problems, learning tasks and researches. As well, it is important how these solutions create emotional experiences, states of surprise that reinforce the willingness, curiosity to discover different ways and more sophisticated solutions, all of them being attributed to the creative spirit [9].

Creativity, or creative imagination, represents the highest and the most specific form that could be reached by human imagination in general. The creative side connects what is produced to a meaning, to a certain utilitarian function for human beings and society.

This means a correlation between the results of creativity and human necessities, starting with basic needs – biological and material – and ending with the spiritual ones – learning, research and aesthetics [7].

Research material and methods. The notion of creativity was introduced in psychological and pedagogical literature by G.W. Allport in 1937. Before that, this trait of personality had been determined like: dotation, aptitude, talent, geniality, creative imagination and intelligence. In his opinion, creativity could not be limited only to several categories of manifestation of personality – aptitudes or temperamental traits.

L. Vîgoțkii considers that creative processes represent everything that exceeds the routine and has something new.

According to I. Bontaș, creativity is a complex and fundamental capacity of the personality that produces something new, original, valuable based on previous data or outcomes in combination with new inputs.

Creativity could be considered as the ability of the intellect to elaborate ideas, theories, new and original models.

There are many ways to define creativity. To create means to make leave, to bring to life, to cause, to generate, to produce, to be the first to, to intend...

Creative is one that is characterized by originality, expressivity, rich imagination, being generative, inventive, and innovative [10].

Un rol important în declanșarea și dezvoltarea creativității îl au asemenea elemente, ca: expresivitatea, flexibilitatea, fluența, sensibilitatea cerebrală, calitățile analizatorilor și caracteristicile temperamentale. Drept elemente de prognoză a creativității sunt considerate o serie de trăsături individuale cum ar fi: ușurința cu care se asimilează cunoștințele, originalitatea, imaginația, intuiția, capacitatea de a rezolva și a pune probleme, descoperirea noului, seriozitatea...

În sens mai larg, creativitatea se referă și la găsirea de soluții, idei, probleme, metode, care nu sunt noi pentru societate, dar la care s-a ajuns pe o cale independentă. Prin creativitate, se înțeleg, adeseori, factorii psihologici potențiali ai unor viitoare performanțe creatoare, într-un domeniu sau altul al activității omenești. [6]

G. Wallas, în concepția sa, definește patru etape ale procesului creator: prepararea, incubarea, iluminarea și verificarea:

1. Etapa de preparare – constă în acumularea de informații, analiza aspectelor deja cunoscute. Aceasta face ca problemele să apară clare.
2. Etapa de incubare – include încercările de combinare a reprezentărilor vizuale estetice și artistice mintale, pe baza unor noi relații și găsirea unor configurații originale.
3. Etapa de iluminare – rezidă în formarea bruscă a unor combinații noi în procesul de căutare, de încercare a diferitelor soluții. Aceasta, de obicei, poate apărea în mod spontan. Așa se explică fenomenul apariției unei rezolvări inedite.
4. Etapa de verificare – este o reluare în plan mintal, sau în plan practic, a procesului ultimei combinații sau a ultimei soluții. Ea e bazată pe o sporită acuitate a senzațiilor vizuale, pe cunoștințe, limbaj plastic, pe o susținută activitate practică. Persoanele trăiesc o mare senzație de satisfacție, asemenea celei dobândite în urma unei mari cuceriri [5].

Pentru a înțelege cât de importantă este imaginația pentru om, ar trebui să ne închipuim, pentru o clipă, ce s-ar întâmpla în lipsa ei: omul ar fi sclavul propriilor sale senzații și percepții, ar fi o ființă doar reproducătoare și evocatoare, ar avea imagini, dar nu ar ști ce să facă cu ele, nu le-ar putea descompune, dezmembra, reunifica, depăși, ar fi dependent de trecut și prezent, nefiind în stare să prevadă sau să depășească o acțiune viitoare, n-ar putea visa, nu s-ar putea

A special role in creativity development is played by such elements like: expressivity, flexibility, fluency, cerebral sensibility, qualities of analysers and temperamental characteristics. As elements of creativity forecast are considered a number of individual traits: ease of assimilating the knowledge, originality, imagination, intuition, capacity to solve problems, discovery of new things, seriousness...

In a broader sense, creativity refers to finding solutions, ideas, problems, methods that are not new for society, but that are reached in an independent way. Many times, through creativity are understood potential psychological factors of a future creative performance in any of the areas of human activity [6].

G. Wallas distinguishes four stages that lead to creativity: preparation, incubation, illumination and verification:

1. Stage of preparation – consists in accumulation of information, analysis of already known aspects. This makes the problems to become clear.
2. Stage of incubation – attempts to combine the aesthetic and artistic visual mental representations based on new relationships and finding original configurations.
3. Stage of incubation – sudden formation of new combinations through the process of search and test of different solutions. As usual, it appears spontaneously. In this way the phenomena of a suddenly found solution could be explained.
4. Stage of verification – is resumption on mental level or on practical level of the process of last combination or last solution. It is based on an increased acuity of visual sensations, on knowledge, on a practical activity. People live great feelings of satisfaction, such as those acquired as a result of large gains [5].

In order to understand the importance of imagination, let us think what would happen without if it does not exist: man would be the slave of his own sensations and perceptions, would be a being just breeding and evocative, would have imaginations without knowing how to apply them, how to analyse, decompose, reunite, overcome them, would be tied to the past and present being unable to foresee or overcome a

lăsa „pradă” imaginilor și gândurilor venite pe neașteptate, n-ar putea retrăi în minte evenimente trecute, nu le-ar putea debarasa de aspectele lor neplăcute, n-ar fi în stare să-și propună idealuri. Imaginația este un mod de a fi al omului în lume, prin intermediul ei, omul construiește lumea și se realizează pe sine. [1]

Un factor deosebit de important al imaginației creatoare este intuiția. Ea constă în reorganizarea și sinteza rapidă a experienței anterioare, în anticiparea sau apariția bruscă a soluției pentru o problemă, ca urmare a jocului liber al imaginației sau al unui raționament prescurtat, fără încercări și erori.

Totuși, o condiție fundamentală a creativității este inteligența, ea fiind una dintre cele mai generale aptitudini umane și un atribut al tuturor proceselor cognitive, având particularități specifice: capacitatea de a surprinde repede și cu precizie trăsăturile definitorii ale unui obiect; de a sesiza ceea ce este esențial, general, repetabil din percepțiile anterioare; de a organiza și structura rapid și selectiv; de a combina și stabili relații între idei, imagini, lucruri sau fenomene la diverse niveluri de abstracție sau intuiție.

Inteligența este însă o condiție necesară, dar nu și suficientă a creativității. Există și inteligențe sterile, neproductive. În realizarea actului de creație, sunt necesare: fantezia bogată, unele aptitudini speciale, implicația factorilor motivaționali (curiozitatea, interesul pentru cunoaștere), precum și anumite trăsături ale personalității.

În felul acesta, activitatea creatoare apare ca un produs al întregii personalități, purtând trăsăturile specifice, notele de originalitate ale autorului. [2]

W. Duff a distins trei facilități ale minții creatoare:

1. *Imaginația* constituie o facilitate mentală, care elaborează o mulțime de asociații noi prin compunerea și descompunerea ideilor, prin combinarea și recombinația acestora, având posibilitate să creeze, în final, obiecte care nu au existat niciodată.
2. *Judecata* îi dă posibilitate omului să combine ideile elaborate de imaginație, să observe acordul sau dezacordul dintre ele.
3. *Gustul* este capacitatea organismului care ne permite să delimităm ideile frumoase de cele urâte, cele decente de cele ridicole.

Factorii de dinamizare a creativității sunt următorii:

- *Motivația;*

future action, would not be able to dream, to relive in mind past events, to determine ideals. Imagination is a way of being. Through imagination humans build the world and achieve self-realization [1].

Intuition is a very important factor of creative imagination. It consists in reorganization and rapid synthesis of previous experience, in anticipation or sudden appearance of a solution as a result of imagination or an abridged judgment without trials and errors.

However, a prerequisite for creativity is intelligence, being one of the most common human skills and attributes of all cognitive processes, with specific features: the ability to capture quickly and accurately defining features of an object, to refer to what is essential, general repeating from the previous perceptions, to organize and structure quickly and selectively, to combine and establish relations between ideas, images, things or phenomena at different levels of abstraction and intuition.

Intelligence is a necessary but not sufficient condition for creativity. There are sterile, non-productive intelligences. In order to create, there is necessity of a rich fantasy, of some special aptitudes, of implication of motivational factors (curiosity, interest for learning), as well as of certain traits of personality.

In this way, creativity is the result of the whole personality and brings the specific traits and original notes of its author [2].

W. Duff distinguished three facilities of a creative mind:

1. *Imagination* is a mental facility that develops infinity of new associations by composing and decomposing ideas, by combining and recombining them, ultimately creating objects that have never existed in nature.
2. *Judgment* allows the human being to combine ideas elaborated by imagination, observation of the agreement or disagreement between them.
3. *Taste* is one of the human ability allowing the separation of good ideas from bad ones, decent from the ridiculous ones.

Factors that enhance creativity are the following:

- *Motivation;*

- *Efortul* susținut de pregătire și investigație joacă un rol important în procesul de creativitate, contribuind efectiv la optimizarea performanțelor;
- *Pasiunea pentru un domeniu*;
- *Factorii aptitudinali* – fără ei nu se poate ajunge la nivele înalte de performanță.

Însă, componenta cea mai importantă a creativității – este imaginația. Imaginația se definește ca un proces cognitiv de selectare și combinare în imagini noi, elemente din experiența anterioară. Ea constituie funcția esențială a procesului de creație. Imaginația este un proces de combinare a imaginilor, ceea ce se potrivește imaginației artistice. Imaginația – se poate defini ca proces psihic, al cărui rezultat constă în obținerea unor reacții, fenomene psihice noi pe plan cognitiv, afectiv sau motor. Procesul creator care se bazează pe imaginație și care apare în toate domeniile – în știință, tehnică, literatură, artă... nu se rezumă doar la combinații, ci presupune sinteze mai complicate, abstracțiuni, dominate de originalitate. Imaginația este apreciată în funcție de originalitate și de deosebirea față de ceea ce există și s-a perceput. Imaginația creatoare – este cea mai importantă formă a imaginației. Capacitatea creatoare se dezvoltă și crește în eficiență pe măsură ce este folosită. Cei mai mari artiști, scriitori, oameni de știință au ajuns la așa nivele înalte, fiindcă și-au dezvoltat sistematic această capacitate. Imaginația creativă presupune interacțiunea cu celelalte procese și fenomene psihice: motivația puternică; voința, trăirile afective de nivel înalt; gândirea convergentă și divergentă; aprecierea critică; realizarea de proiecte cu stabilirea de elemente, sisteme, relații, clasificări, exprimări imagistice, simbolice, semantice. Imaginația creatoare este orientată spre util, nou și posibil. Progresul omeneirii nu este posibil fără activitate creatoare, teoretică și practică. Din acest motiv, este firesc ca activitatea creativă să fie considerată drept forma cea mai înaltă a activității omenești. Tocmai de aceea, creativitatea trebuie să devină un atribut esențial al tuturor realizatorilor de valori materiale și spirituale. [3]

O personalitate creativă presupune o anumită structură cognitivă, emoțională și comportamentală în fața lumii, societății, un anumit mod de a se vedea pe sine și pe ceilalți, de a înțelege, simți și acționa în relațiile cu ceilalți, în situațiile cu care se confruntă. Aceste persoane vor bene-

- *Effort* supported by preparation and investigation; it plays an important role, as creativity contributes to performance optimisation;
- *Passion for a domain*;
- *Factors of aptitude* – the highest levels of performance could not be reached without them.

However, imagination is the most important part of creativity. Imagination could be defined as a cognitive process of selection and combination of new images, elements from previous experience. It constitutes the main function of the creation process. Imagination is a process of image combination – which is suitable to artistic imagination. Imagination could be defined as a psychic process the result of which is getting reactions, new psychic phenomena on cognitive, affective or motor levels. The creativity process that is based on imagination and appears in every field – science, technics, literature, arts... does not limit itself with combinations, but assumes more complex syntheses, abstractions, dominated by originality. Imagination is appreciated depending on originality and on differences from what exists. Creative imagination is the most important form of imagination. Creative capacity develops itself and becomes more efficient as it is used. The most famous artists, writers, scientists reached their highest levels due to systematical development of this capacity. Creative imagination assumes interaction with the rest of psychic processes and phenomena – strong motivation, will, high-level affective experiences, convergent and divergent thinking, critical appreciation, projects with establishment of elements, systems, relations, classifications, imagistic, symbolic and semantic expressions. Creative imagination is directed towards utile, new and possible. Humans' progress is impossible without creative, theoretical and practical activity. This is why creative imagination is considered the highest level of humans' activity. Therefore, creativity has to become an essential attribute to all the material and spiritual actors [3].

A creative personality supposes a certain cognitive, emotional and behavioural structure in relation to the world, society, a certain way to look at himself and at others, to understand, feel and act in relation to others and to the situation

ficia de următoarele avantaje:

- se descurcă ușor în situații dificile;
- au o mai mare capacitate de efort fizic și intelectual;
- rezistă mai bine la situații stresante;
- sunt mai capabile să obțină performanțe superioare;
- au șanse mai mari de angajare și siguranță profesională.

Inventivitatea devine un impuls, o dorință de a crea ceva nou, special, unic, un imbold către noi cunoștințe și creativitate.

Procesul creativ este unul psihic, orientat spre producerea noilor idei, tehnologii, imagini, dispozitive care au o valoare socială certă. Produsul creativității are următoarele însușiri:

- Originalitate;
- Noutate;
- Utilitate socială.

Actul creativ este complex. El începe în faza de pregătire, în care se formulează problema, ce devine obsedantă și provoacă mobilizarea constructivă a subiectului. În această fază, oamenii emit ipoteze, care, dacă nu sunt confirmate, se soldează cu eșec și frustrare. [4]

Niciodată omul nu a fost pus în situația să joace un rol mai activ și mai decisiv decât astăzi, în toate sectoarele de activitate ale vieții social-umane, nicidecum el nu a avut nevoie de mai multă inteligență și imaginație, nu a trebuit să dovedească mai mult spirit de invenție și de inițiativă, mai mult entuziasm și curaj pentru a traduce în viață gândurile și inițiativele sale.

Creativitatea reprezintă o sursă de putere și energie inepuizabilă, constituie un factor esențial de progres în evoluția lumii contemporane și poate aborda orice problemă. Promovarea creativității constituie soluția pe care omenirea o are ca șansă de supraviețuire și de progres.

Concluzie

A fi creativ în viață înseamnă a găsi căi de a îmbunătăți viața, fie că vorbim de cea personală, fie că vorbim de cea profesională.

Noțiunea de creativitate este una din cele mai fascinante noțiuni cu care a operat vreodată știința și care este încă insuficient definită. Situația se explică prin complexitatea procesului creativ, ca și prin diversitatea domeniilor în care se realizează creația. Gama definirii se întinde de la înțelegerea creativității ca o atitudine, indiferent dacă persoana care are o astfel de atitudine elaborează sau nu un produs creativ, până la

he is facing. These people would have following advantages:

- Would easily cope with difficult situations;
- Have a greater capacity of physical and intellectual effort;
- Deal better with stressful situations;
- Be more capable of superior performances;
- Have better chances for employment and professional confidence.

Inventiveness becomes an impulse, a desire to create something new, special, unique, an incentive towards new knowledge and creativity.

The creative process is a psychic one, aiming at generating new ideas, technologies, images, gadgets with a certain social value. The result of creativity has following traits:

- Originality;
- Novelty;
- Social utility.

The creative process is complex. It starts at the stage of preparation, where the problem is formulated; it gets obsessive and determines the constructive mobilization of the subject. At this stage people generate hypotheses that could lead to failure and frustration if not confirmed. [4]

Now, people are playing an active and decisive role in every aspect of social life, they need more intelligence and imagination than ever, more spirit of invention and initiative, more enthusiasm and courage to bring to life their thoughts and initiatives.

Creativity represents a source of inexhaustible power and energy, is an essential factor of progress in contemporary world and could approach every problem. Promotion of creativity is the solution for mankind to survive and progress.

Conclusion

Becoming creative in life means finding ways of improving life both, in personal and professional terms.

The notion of creativity is one of the most fascinating terms science has ever operated with and is not sufficiently defined. This could be explained by the complexity of creative process as well as by the diversity of domains creation is realized in. The definition is extended from understanding creativity like an attitude; regardless the person with such an attitude is elaborating or not a creative product, to its identification with

identificarea acestuia cu o producție creatoare de înalt nivel, cu realizări neobișnuite în diverse domenii. Inventivitatea rezidă în valorificarea socială a capacității omului de a asimila și a depăși mereu nivelul existent al informației, de a-și îmbogăți imaginația și a produce noul, de a acționa pentru materializarea acestui produs.

Creativitatea se învață. Când o descoperi, îi simți gustul și ai nevoie de ea ca de aer, devine un mod de viață.

a high level creative product, with unusual realizations in different fields. Inventiveness resides in social capitalization of humans' capacity to assimilate and permanently exceed current level of information, to imagine and produce something new, to act in order to materialize this product.

Creativity can be learnt. When discovered, when tasted, it becomes a lifestyle.

Bibliografie/Bibliography:

1. RĂDUCĂ D. *Creativitatea și importanța ei*, 2015.
2. BARBIERU A. *Creativitatea – mod de viață*, 2011.
3. SALAVASTRU D. *Psihologia Educației*. Iași: Ed. Polirom, 2004.
4. NECULAU A. *Manual de psihologie socială*. Iași: Ed. Polirom, 2003.
5. *Dicționar enciclopedic de psihologie*. București: Ed. Babel, 1997.
6. COSMOVICI A. *Psihologie generală*. București, 1996.
7. BONTAȘ I. *Pedagogie*. București, 1996.
8. MUCCHIELLI A. *Noua psihologie*. București: Editura Științifică, 1994.
9. КИРИЕНКО В. *Психология способностей к изобразительной деятельности*. Москва, 1990.
10. ALLPORT G. W. *Structura și dezvoltarea personalității*. București: EDP, 1981.